

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

Evropská občanská iniciativa

Zhodnocení fungování a návrh revize evropské občanské iniciativy

Obsah:

ÚVOD	4
OBEČNÁ NASTAVENÍ FUNKOVÁNÍ EVROPSKÉ OBČANSKÉ INICIATIVY	4
AKTUÁLNÍ PŘEHLED O PODANÝCH OBČANSKÝCH INICIATIVÁCH	5
NÁVRH REVIZE NAŘÍZENÍ O EVROPSKÉ OBČANSKÉ INICIATIVĚ	7
PŘEHLED ZMĚN, KTERÉ JSOU NAVRŽENY V NOVÉM NAŘÍZENÍ O EOI:	10

Vybraná témata č. 2/2018
březen 2018
autor: Klára Urbanová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: VYBRANÁ TÉMATA
Název: Evropská občanská iniciativa	Typ edice: online, ISSN 2533-414X
Autoři: Urbanová, K.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3
Číslo: Vybraná témata č. 02/2018	První vydání edice: leden 2005
Datum: březen 2018	Frekvence vydání edice: nepravidelná
Klíčová slova:	Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky
EU, občanská iniciativa	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Shrnutí

Text se věnuje zhodnocení fungování Evropské občanské iniciativy, která byla jakožto nástroj pro posílení participativní demokracie a snížení demokratického deficitu v EU zavedena Lisabonskou smlouvou a pravidla a postupy jejího fungování byly nastaveny nařízením, které přijal Evropský parlament a Rada EU v únoru 2011. Text přináší aktuální přehled o počtu a úspěšnosti podaných iniciativ i hlavních návrzích na změnu jejího fungování, které reagují výsledky přezkumu fungování Evropské občanské iniciativy z roku 2015.

Summary

The text is assessing the functioning of the European Citizens' Initiative which was introduced by the Lisbon Treaty as a tool for strengthening participatory democracy and reducing the democratic deficit in the EU. The rules and procedures for governing the European Citizens' Initiative were set out in an EU Regulation adopted by the European Parliament and the Council of the EU in February 2011. The text brings an up-to date overview of the number and success rate of submitted initiatives and presents main proposals for its revision, which are based on a review of the functioning of the European Citizens' Initiative conducted in 2015.

Obsah

ÚVOD.....	4
OBECNÁ NASTAVENÍ FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ OBČANSKÉ INICIATIVY	4
AKTUÁLNÍ PŘEHLED O PODANÝCH OBČANSKÝCH INICIATIVÁCH.....	5
NÁVRH REVIZE NAŘÍZENÍ O EVROPSKÉ OBČANSKÉ INICIATIVĚ.....	7
PŘEHLED ZMĚN, KTERÉ JSOU NAVRŽENY V NOVÉM NAŘÍZENÍ O EOI:.....	10

Úvod

Evropská občanská iniciativa (EOI) je nástrojem pro posílení participativní demokracie v EU, který zavedla Lisabonská smlouva. Tento nástroj dává občanům EU možnost vyzvat přímo Evropskou komisi, aby předložila návrh legislativního aktu v konkrétní oblasti, která spadá do jejího rámce pravomocí na předložení návrhu právního aktu Unie pro účely provedení Smluv. Institut evropské občanské iniciativy je právně zakotven v čl. 11 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii, který stanoví, že „*nejméně jeden milion občanů Unie pocházejících z podstatného počtu členských států se může ujmout iniciativy a vyzvat Evropskou komisi, aby v rámci svých pravomocí předložila vhodný návrh k otázkám, k nimž je podle mínění těchto občanů nezbytné přijetí právního aktu Unie pro účely provedení Smluv*“. Konkrétní pravidla a způsob fungování evropské občanské iniciativy (EOI) byla poté stanovena nařízením (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011 o občanské iniciativě¹, které vstoupilo v platnost k 1. dubnu 2012 a doplněno prováděcím nařízením Komise (EU) č. 1179/2011 ze dne 17. listopadu 2011, kterým se stanoví technické specifikace pro online systémy sběru podle nařízení (EU) č. 211/2011².

Obecná nastavení fungování evropské občanské iniciativy

Právo začít organizovat konkrétní občanskou iniciativu mají všichni občané EU, kteří dosáhli věku, jenž je opravňuje k účasti ve volbách do Evropského parlamentu (tj. 18 let s výjimkou Rakouska, kde je tato hranice stanovena na 16 let). Nejdříve však musí sestavit výbor občanů složený alespoň ze sedmi osob, které mají bydliště nejméně v sedmi různých členských státech. Výbor poté odpovídá za řízení iniciativy po celou dobu jejího trvání. Iniciátory občanské iniciativy nemohou být organizace, ty mohou pouze při dodržení zásad transparentnosti iniciativu podpořit a propagovat.

Abyste mohli začít oficiálně sběr podpisů na podporu EOI, musí ji výbor občanů zaregistrovat na oficiálních stránkách Evropské komise. Evropská komise provede registraci navrhované iniciativy do 2 měsíců od podání žádosti za předpokladu, že byl ustaven výbor občanů a určeny kontaktní osoby, navrhovaná iniciativa nespadá zjevně mimo pravomoci Evropské komise pro předkládání legislativních návrhů, navrhovaná iniciativa není zjevně zneužívající, bezdůvodná nebo šikanózní a není zjevně v rozporu s hodnotami Unie uvedenými v článku 2 Smlouvy o EU. Pokud návrh jednu nebo více z těchto podmínek nespĺňuje, Komise žádost o registraci s odůvodněním zamítne.

Pokud je registrace Komisí potvrzena, začne běžet od data registrace jednorozční lhůta, během které musí organizátoři shromáždit dostatečný počet podpisů pro to, aby byla iniciativa úspěšná. K iniciativě se musí připojit alespoň jeden milion občanů EU, kteří musí pocházet z alespoň 7 různých členských států. V každém z těchto 7 členských států musí počet signatářů dosáhnout stanoveného limitu. Tento minimální limit pro členský stát odpovídá počtu členů Evropského parlamentu zvolených v daném členském státě vynásobeném číslem 750 (tj. celkovým počtem členů Evropského parlamentu)³. Toto opatření má za účel zajistit, aby témata předkládaných občanských iniciativ měla skutečně transnacionální unijní charakter a byla založena na širokém konsenzu.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011 o občanské iniciativě (Úř. věst. L 65, 11. 3. 2011, s. 1). Dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:02011R0211-20131008&from=cs> (cit. 30. 11. 2017).

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011R1179&from=CS> (cit. 30. 11. 2017).

³ Informace o konkrétních minimálních limitech pro jednotlivé členské státy EU jsou dostupné na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/signatories> (cit. 30. 11. 2017).

Pokud se během jednoho roku organizátorům iniciativy podaří shromáždit stanovený počet podpisů, je iniciativa považována za úspěšnou. V takovém případě Komise iniciativu posoudí a do tří měsíců od jejího doručení se její zástupci sejdou s organizátory, aby podrobně projednali její obsah. Organizátoři také dostanou možnost iniciativu představit na veřejném slyšení v Evropském parlamentu. Komise následně vydá sdělení, ve kterém uvede, zda hodlá v odezvě na iniciativu podniknout nějaké kroky a případně jaké a své rozhodnutí odůvodní. Případný návrh právního aktu v návaznosti na podnět EOI vydává Komise na základě vlastního uvážení a nic ji k tomuto kroku nezavazuje. Pokud se tak Komise rozhodne, bude zahájen standardní legislativní postup.

Aktuální přehled o podaných občanských iniciativách

Od počátku vstoupení nařízení o občanské iniciativě v platnost dne 1. dubna 2012 byly k 15. únoru 2018 úspěšně podány čtyři iniciativy, které v časovém limitu získaly požadovaný počet signatářů:

1. Iniciativa „*Right2Water - Voda a hygiena jsou lidská práva! Voda je veřejné dobro, ne komodita!*“⁴, registrovaná dne 10. května 2012, která vyzvala Evropskou komisi k vydání legislativního návrhu, který by zavedl lidské právo na vodu a hygienu tak jak je uznáváno Organizací spojených národů a který bude podporovat zajišťování vody a hygieny jako základní veřejné služby pro všechny. Ve sdělení⁵, které Komise přijala v reakci na iniciativu dne 19. března 2013, se zavázala mimo jiné k posílení uplatňování právních předpisů v oblasti kvality vody v praxi, zahájení celounijní veřejné konzultace ke směrnici o pitné vodě, zlepšení transparentnosti správy údajů týkajících se městských odpadních vod a pitné vody, zahájení strukturovaného dialogu mezi zúčastněnými stranami ohledně transparentnosti v odvětví vodního hospodářství, podpoře inovačních přístupů v rámci rozvojové pomoci a hledání nových možností spolupráce a hájení přístupu k nezávadné pitné vodě a hygienické infrastruktuře pro všechny jako prioritní cíle v oblasti udržitelného rozvoje. Ve svém pracovním programu na rok 2017⁶ se poté Komise zavázala k předložení legislativního návrhu týkajícího se minimálních požadavků na kvalitu opětovně využívané vody a revizi směrnice o pitné vodě na základě hodnocení REFIT (iniciativa v rámci programu Evropské komise pro zlepšování právní úpravy) a evropské občanské iniciativy „Right2Water“. Dne 1. února 2018 poté Komise přijala v reakci na iniciativu návrh na revizi směrnice o pitné vodě⁷, dle kterého by členské státy měly mimo jiné zajistit lepší přístup k pitné vodě obecně, a zejména ohroženým a marginalizovaným skupinám obyvatel, které v současnosti dobrý přístup k vodě nemají. V praxi to bude znamenat instalovat zařízení pro přístup k pitné vodě na veřejných místech, vést informační kampaně o kvalitě vody a zasazovat se o přístup návštěvníků k pitné vodě ve veřejných budovách a na úřadech.
2. Iniciativa „*Jeden z nás*“⁸, registrovaná dne 11. května 2012, která požadovala po Evropské komisi, aby předložila legislativní návrh, který by zastavil a zakázal financování aktivit, které

⁴ Veškeré informace k iniciativě lze nalézt na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2012/000003> (cit. 30. 11. 2017).

⁵ Text sdělení v ČJ dostupný z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/CS/1-2014-177-CS-F1-1.Pdf> (cit. 30. 11. 2017).

⁶ Pracovní program Komise na rok 2017 je dostupný z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-710-F1-CS-MAIN.PDF> (cit. 30. 11. 2017)

⁷ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady KOM (2017) 753 final o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřacované znění) dostupný na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1519118667100&uri=CELEX:52017PC0753> (cit. 20. 2. 2018).

⁸ Veškeré informace k iniciativě lze nalézt na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2012/000005> (cit. 30. 11. 2017).

předpokládají zničení lidských embryí především v oblastech výzkumu, rozvojové spolupráce a veřejného zdraví. Komise v reakci přijala dne 28. května 2014 sdělení⁹, v němž vysvětluje, že na základě iniciativy nezamýšlí předložit legislativní návrh, neboť členské státy a Evropský parlament v nedávné době projednávaly politická opatření EU týkající se této oblasti a přijaly v tomto směru příslušná rozhodnutí. Komise došla k závěru, že stávající rámec financování, na němž se členské státy EU společně s Evropským parlamentem nedávno shodly, je dostačující.

3. Iniciativa „*Stop vivisection*“¹⁰, registrovaná dne 22. června 2012, která požadovala po Komisi, aby zrušila směrnici 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely, a aby předložila nový návrh, který ukončí pokusy na zvířatech, a namísto toho zavedla - v rámci biomedicínského a toxikologického výzkumu - povinné používání dat relevantních přímo pro lidský druh. Komise v reakci na iniciativu přijala dne 3. června 2015 sdělení¹¹, ve kterém potvrdila, že sdílí názor občanské iniciativy, že by testy na zvířatech měly být postupně ukončeny. Zároveň poukázala na to, že toto je i hlavním cílem právního předpisu EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely (směrnice 2010/63/EU), jehož zrušení iniciativa požadovala. Komise vyjádřila názor, že směrnice je vhodným právním předpisem pro dosažení základních cílů této iniciativy, a proto její zrušení nenavrhl.
4. Iniciativa „*Zakážete glyfosát a chraňte lidi a životní prostředí před toxickými pesticidy*“¹², registrovaná dne 25. ledna 2017, která vyzývá Komisi, aby členským státům navrhla zakázat glyfosát, změnila postup schvalování pesticidů a stanovila povinné cíle pro snižování využívání pesticidů platné v celé EU. Dne 8. ledna 2018 přijala Komise v reakci k iniciativě sdělení¹³, ve kterém podrobně vysvětluje předpisy EU týkající se pesticidů. Komise se ve sdělení také zavazuje, že do jara 2018 vypracuje legislativní návrh, jehož cílem bude zvýšit transparentnost, kvalitu a nezávislost vědeckého posuzování látek, například veřejný přístup k nezpracovaným údajům. Komise ve sdělení také oznamuje předložení dalších návrhů změn právních předpisů zaměřených na posílení správy provádění příslušných studií. Tyto návrhy by mohly zahrnovat například zapojení veřejných orgánů do postupu rozhodování o tom, jaké studie musí být pro specifický případ provedeny.

Evropská komise naopak od počátku zavedení nástroje EOI v dubnu 2012 zamítla k 15. únoru 2018 registraci 16 návrhů EOI, ve všech případech s odvodněním, že navrhovaná iniciativa zjevně spadá mimo rámec pravomocí Komise na předložení návrhu právního aktu Unie pro účely provedení Smluv¹⁴. Zároveň 23 zaregistrovaným iniciativám se nepodařilo ve stanovené lhůtě shromáždit

⁹ Text sdělení v ČJ dostupný z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/CS/1-2014-355-CS-F1-1.Pdf> (cit. 30. 11. 2017).

¹⁰ Veškeré informace k iniciativě lze nalézt na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2012/000007> (cit. 30. 11. 2017).

¹¹ Text sdělení v ČJ dostupný z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2015/CS/3-2015-3773-CS-F1-1.PDF> (cit. 30. 11. 2017).

¹² Veškeré informace k iniciativě lze nalézt na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002> (cit. 30. 11. 2017).

¹³ Text sdělení v ČJ dostupný z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2017/CS/C-2017-8414-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF> (cit. 20. 2. 2018).

¹⁴ Seznam zamítnutých registrací návrhů na evropskou občanskou iniciativu s odůvodněním Komise je dostupný na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/non-registered> (cit. 30. 11. 2017).

dostatečný počet podpisů¹⁵ a 14 iniciativ bylo staženo samotnými organizátory¹⁶. Neuzavřeno je aktuálně 7 návrhů iniciativ¹⁷, které Komise zaregistrovala a u kterých nyní běží roční lhůta pro shromažďování prohlášení o podpoře nebo u kterých sběr prohlášení o podpoře již skončil, ale Komisi ještě není známo, zda se organizátorům podařilo shromáždit požadovaný počet prohlášení o podpoře či nikoli.

V případě zamítnutých registrací se organizátoři v několika případech obrátili na Soudní dvůr EU se žalobou napadající rozhodnutí Komise. Ve dvou případech přijal Tribunál Soudního dvora EU rozsudek ve prospěch organizátorů. Poprvé v případě iniciativy „*Minority Safe Pack - jeden milion podpisů na podporu rozmanitosti v Evropě*“¹⁸, která Komisi žádá, aby přijala soubor legislativních aktů s cílem zvýšit ochranu příslušníků národnostních a jazykových menšin v EU a posílit kulturní a jazykovou rozmanitost Unie. Evropská komise žádost v září 2013 nejdříve zamítla s odůvodněním, že navrhovaná opatření jsou mimo rámec pravomocí Komise. Soudní dvůr ve svém rozsudku z 3. února 2017¹⁹ však dospěl k závěru, že Komise dostatečně neodůvodnila své rozhodnutí a zabránila tak organizátorům zpochybnit jeho opodstatněnost, stejně jako unijnímu soudu provést přezkum legality posouzení Komise. Tribunál také poukázal na to, že při neexistenci úplného odůvodnění je vážně ohroženo podání případného nového návrhu EOI zohledňujícího výhrady Komise k přípustnosti některých návrhů, stejně jako dosažení cílů spočívajících v povzbuzování k účasti občanů na demokratickém životě Unie a učinění Unie přístupnější. V návaznosti na rozsudek Komise rozhodla o registraci iniciativy v rozsahu, který spadá do pravomocí Komise²⁰. Podruhé rozhodl tribunál EU ve prospěch organizátorů v případě návrhu EOI „*STOP TTIP*“²¹, která žádá Komisi, aby vydala doporučení Radě, aby zastavila vyjednávání s USA ohledně Transatlantického partnerství pro obchod a investice (TTIP) a aby neratifikovala Komplexní hospodářskou a obchodní dohodu (CETA) s Kanadou. Tribunál EU došel k závěru, že návrh EOI, tak jak je podán spadá do působnosti Komise a rozsudkem z 10. května 2017²² rozhodnutí Komise iniciativu nezaregistrovat zrušil. Komise v návaznosti na rozsudek rozhodla o registraci iniciativy²³.

Návrh revize nařízení o evropské občanské iniciativě

V roce 2015 vydala Evropská komise první zprávu o uplatňování nařízení o evropské občanské iniciativě²⁴ a fungování evropské iniciativy bylo následně přezkoumáno i dalšími institucemi EU a

¹⁵ Seznam neúspěšných iniciativ je dostupný na http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/obsolete/conditions_not_fulfilled (cit. 30. 11. 2017).

¹⁶ Seznam stažených iniciativ organizátory je dostupný na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/obsolete> (cit. 30. 11. 2017).

¹⁷ Seznam probíhajících iniciativ je dostupný na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/open> (cit. 20. 2. 2018).

¹⁸ Podrobnější informace k iniciativě lze nalézt na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/open/details/2017/000004> (cit. 30. 11. 2017).

¹⁹ Text rozsudku a odůvodnění je dostupné na <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=T-646/13> (cit. 30. 11. 2017).

²⁰ Rozhodnutí Komise (EU) 2017/652 ze dne 29. března 2017 týkající se navrhované občanské iniciativy s názvem „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ (oznámeno pod číslem C(2017) 2200).

²¹ Veškeré informace k iniciativě lze nalézt na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/open/details/2017/000008> (cit. 30. 11. 2017).

²² Text rozsudku je dostupný na <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190563&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=878765> (cit. 30. 11. 2017).

²³ Rozhodnutí Komise (EU) 2017/1254 ze dne 4. července 2017 o navrhované občanské iniciativě s názvem „Stop TTIP“ (oznámeno pod číslem C(2017) 4725).

²⁴ Zpráva o uplatňování nařízení (EU) č. 211/2011 o občanské iniciativě dostupná na <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/document/COM20150145.do> (cit. 30. 11. 2017).

zainteresovanými subjekty z řad občanské společnosti. Tento přezkum identifikoval nedostatky ve fungování evropské občanské iniciativy a prvky, které organizátorům iniciativ ztěžují splnění podmínek pro úspěšnou iniciativu. Evropský parlament ve svém usnesení o evropské občanské iniciativě z 28. října 2015²⁵ konstatoval, že existují značné nedostatky, kterými je třeba se zabývat a vyřešit je, má-li evropská občanská iniciativa být účinnější a vyzval Evropskou komisi k revizi nařízení. Zhodnocení fungování EOI identifikovalo nedostatky především v těchto aspektech fungování EOI: v registrační fázi, životní cyklus iniciativy a časové lhůty, zřízení online systémů sběru a vydávání potvrzení pro tyto systémy členskými státy, rozdílné požadavky na osobní údaje podepsaných osob iniciativy a v skutečnosti, že za shromažďování osobních údajů podepsaných osob nesou odpovědnost organizátoři. Některé zainteresované strany mají za to, že první tři úspěšné iniciativy dosud neměly velký dopad a ani s nimi související návazná opatření nejsou nijak významná.

Evropská komise proto předložila dne 13. září 2017 v rámci tzv. demokratického balíčku návrh nařízení o evropské občanské iniciativě²⁶, které původní nařízení ruší. Cílem tohoto návrhu je odstranit zjištěné nedostatky a zlepšit tak fungování iniciativy, přičemž hlavním politickým cílem je upravit iniciativu tak, aby byla pro organizátory a podporovatele přístupnější, méně složitá a snadněji použitelná a využít celý potenciál iniciativy coby nástroje na podporu diskuze a účasti na evropské úrovni a k přiblížení EU jejím občanům, včetně mladých lidí. Návrh nařízení, revidující fungování EOI by měl být přijat řádným legislativním postupem do konce roku 2018. V Evropském parlamentu je návrh projednáván ve výboru pro ústavní záležitosti (AFCO) a konzultován s výborem pro kulturu a vzdělávání (CULT), výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a výborem pro petice (PETI). Hlavní změny, které Komise navrhuje, jsou následující:

1. Vylepšení procesu registrace, včetně zavedení možnosti částečné registrace iniciativ

Komise může nově iniciativu zaregistrovat pouze částečně a to v případě, že podstatná část iniciativy včetně jejích hlavních cílů nespadá zjevně mimo rámec pravomocí Komise na předložení návrhu právního aktu Unie pro účely provedení Smluv. V případě, že Komise shledá, že návrh iniciativy nespadá byť jen částečně do rámce pravomocí Komise, informuje organizátory, kteří budou mít 1 měsíc na opravu, stažení nebo ponechání návrhu v jeho původní podobě. Pokud se Komise iniciativu zaregistruje pouze částečně, sběr prohlášení o podpoře se sbírají pouze ve vztahu k zaregistrované části iniciativy. Tímto opatřením by mělo dojít ke snížení počtu zamítnutých registrací ze strany Komise a organizátorům je umožněno předložit jen tu část návrhu iniciativy, která spadá do působnosti Komise.

2. Zavedení centrálního online systému sběru, zřízeného a provozovaného Komisí

Komise zprovozní k 1. lednu 2020 centrální online systém pro sběr prohlášení o podpoře. Náklady na zřízení a provoz centrálního online systému nese souhrnný rozpočet EU. Využívání centrálního online systému sběru je bezplatné. Zřízení online systému nevylučuje používání vlastních online systémů zřízených organizátory, pokud si tak budou přát.

²⁵ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. října 2015 o evropské občanské iniciativě (2014/2257(INI)) dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0382+0+DOC+XML+V0//CS> (cit. 30. 11. 2017).

²⁶ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropské občanské iniciativě KOM (2017) 482 final dostupný na <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/document/COM20170482.do> (cit. 30. 11. 2017).

3. Zřízení uživatelské podpory (helpdesku) Komise a online platformy pro spolupráci, která organizátorům nabídne diskusní fórum, poradenství a podporu

Komise by nově měla kromě online registru, který organizátorům EOI umožní spravovat iniciativu v průběhu celého řízení, zpřístupnit také online platformu pro spolupráci, která občanům a skupinám organizátorů poskytne diskusní fórum, informace a poradenství o EOI (čl. 4). Náklady na její provoz by měl nést souhrnný rozpočet EU.

4. Zjednodušení požadavků na osobní údaje podepsaných osob a možnost pro všechny občany EU podpořit iniciativu na základě státní příslušnosti

Nově každý členský stát ověří a potvrdí prohlášení o podpoře podepsaná pouze jeho státními příslušníky.

5. Stanovení minimální věkové hranice podepsaných osob na 16 let

Nový návrh nařízení stanoví jako minimální věkovou hranici pro podpis EOI věk 16 let. Cílem tohoto opatření je rozšířit okruh občanů, kteří se mohou iniciativy zúčastnit a posílit tak participativní povahu tohoto nástroje. Dle odhadu Evropské komise se tak rozšíří počet potenciálních signatářů v EU o 10 milionů.

6. Zavedení možnosti pro organizátory zvolit datum zahájení sběru

Dle návrhu nařízení si budou nyní moci organizátoři sami zvolit datum začátku sběru prohlášení o podpoře po zaregistrování iniciativy. Zvolené datum začátku sběru podpisů nesmí být pozdější než tři měsíce od registrace iniciativy. Lhůta 12 měsíců pro sběr nutného počtu podpisů zůstává nedotčená. Toto opatření má umožnit organizátorům EOI, aby mohli beze zbytku využít plnou lhůtu 12 měsíců pro sběr podpisů. Dle předchozího nařízení docházelo k faktickému zkrácení lhůty vzhledem k tomu, že organizátoři nemohli dopředu vědět, k jakému datu Komise iniciativu zaregistruje a kdy jim tak začne běžet jednoroční lhůta.

7. Zavedení možnosti pro podepsané osoby dostávat informace e-mailem

Komise a organizátoři mají právo shromažďovat e-mailové adresy podepsaných osob za účelem komunikace v souvislosti s iniciativou a informování o návazných opatřeních a vývoji iniciativy. Shromažďování emailových adres je fakultativní a může probíhat pouze se souhlasem podepsaných osob.

Přehled změn, které jsou navrženy v novém nařízení o EOI:

	Současná úprava	Nový návrh
Organizátoři EOI	Členové výboru občanů jednají jako jednotlivci	Pro účely správy dané iniciativy může být zřízen právní subjekt
Registrace navrhované iniciativy	Během 2 měsíců pokud jsou splněny veškeré požadavky	Během 2 měsíců + možnost částečné registrace a možnost přeformulovat návrh (+1 měsíc)
Věkový limit pro signatáře	Věk odpovídající minimálnímu věku pro právo volit ve volbách do Evropského parlamentu (18 let s výjimkou Rakouska – 16 let)	Od 16 let ve všech členských státech EU
Požadované osobní údaje	Nejednotná kritéria	Sjednocená kritéria, tj. všichni občané EU bez ohledu na jejich místo pobytu mohou iniciativu podpořit
Prohlášení o podpoře	13 různých forem formulářů prohlášení o podpoře v závislosti na členském státě	Pouze dva jednotné formuláře prohlášení o podpoře
Začátek sběru podpisů	Ke dni registrace iniciativy Evropskou komisí	Datum může být určeno organizátory ve lhůtě do tří měsíců od data zaregistrování iniciativy Evropskou komisí
Sběr podpisů online	Pro každou iniciativu vlastní systém sběru podpisů online, za jehož vytvoření zodpovídali organizátoři	Jeden centrální systém sběru podpisů online, který zřídí Evropská komise (s možností pro organizátory vytvořit vlastní systém, pokud si to přejí)
Ověřování prohlášení o podpoře	Různý rozsah ověřování (residenti, státní příslušníci ...)	Ověřování pouze státní příslušnosti (včetně občanů EU žijících v zahraničí)
Fáze ověřování	3 měsíce	5 měsíců, které dávají Komisi možnost širších konzultací a podrobnějších analýz a možnost zorganizovat více inkluzivní slyšení
Asistence a informace	Kontaktní místo	Online platforma pro spolupráci + kontaktní místa v členských státech + intenzivnější komunikace a informační kampaně